İŞÇİ SAĞLIĞI SEMPOZYUMU

Meslek Hastalıkları, İşle İlgili Hastalıklar, Çalışan Nüfusu Etkileyen Hastalıklar

TTB İşçi Sağlığı İş Yeri Hekimliği Kolu
&
İş Yeri Hekimleri Derneği

Dr. Ahmet Tellioğlu
İşyeri Hekimleri Derneği

	İş Kaynaklı Risklere Atfedilen Ölüm Oranı *(≥ 15 yaş 100.000 nüfus başına)*			İş Kaynaklı Risklere Atfedilen Ölüm Oranı *(100.000 nüfus başına)*		
ÜLKE	**2000**	**2010**	**2016**	**2000**	**2010**	**2016**
Fransa	29,9	31,7	32,6	24,3	25,8	26,6
Almanya	33,2	34,0	34,1	28,0	29,4	29,6
Türkiye	50,4	44,0	37,6	35,0	32,2	28,1

İş kaynaklı hastalık ve yaralanmalara birleşik who-ilo komitesinin atfettiği ölüm oranları (100.000 Nüfus Başına)

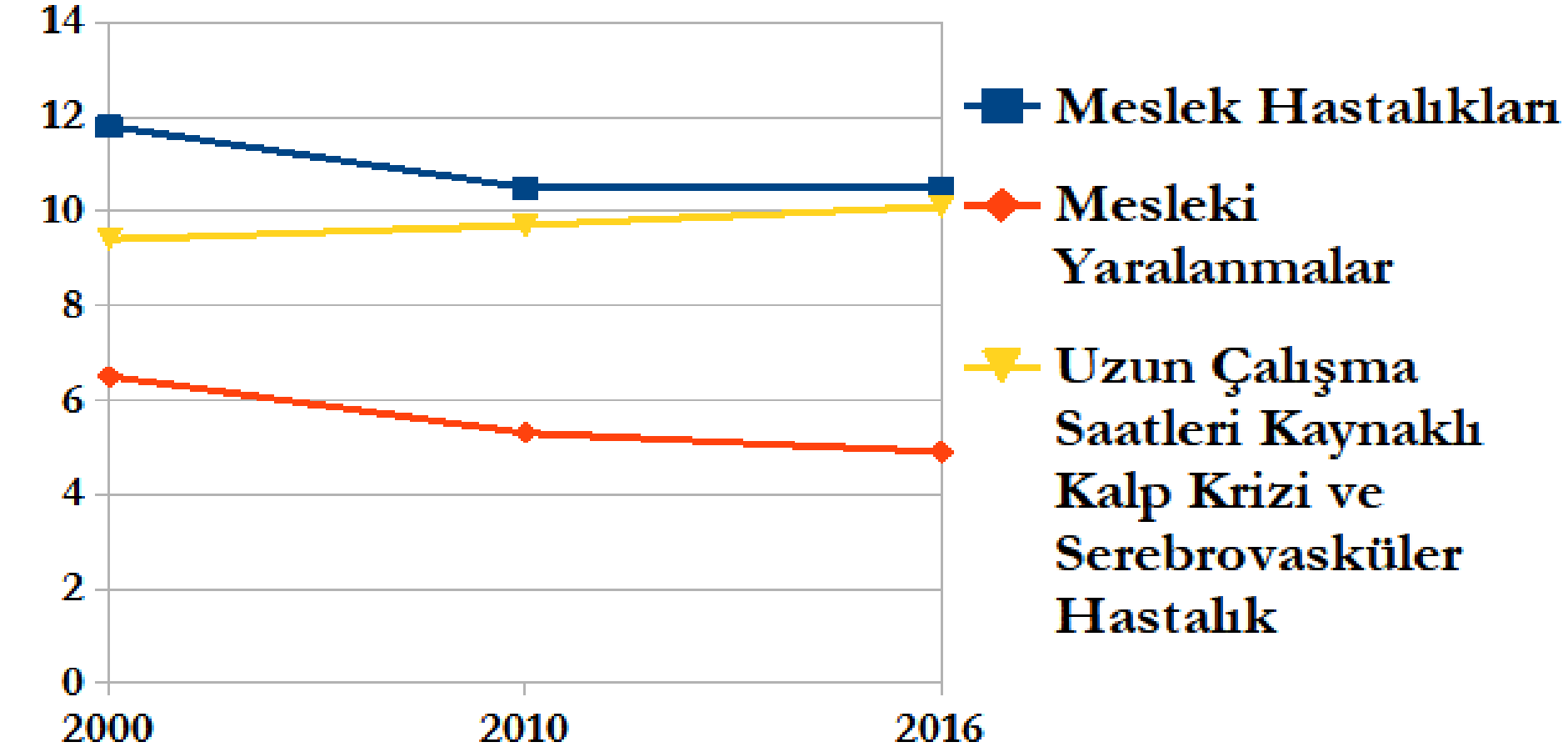

	İş Kaynaklı Risklere Atfedilen Engelliliğe Uyarlanmış Yaşam Yılı *(≥ 15 yaş 100.000 nüfus başına)*			İş Kaynaklı Risklere Atfedilen Engelliliğe Uyarlanmış Yaşam Yılı *(100.000 nüfus başına)*		
ÜLKE	**2000**	**2010**	**2016**	**2000**	**2010**	**2016**
Fransa	1.206.8	1.264.7	1.251.2	978,6	1.031.0	1.022.9
Almanya	1.283.8	1.227.3	1.217.9	1.082.6	1.060.7	1.055.8
Türkiye	2.590.6	2.048.6	1.695.8	1.797.8	1.497.5	1.266.3

mh teşhis ve tanınma süreci

İş yeri hekimlerinin deneyimleri ışığında işçi sağlığı hizmet modeli için olası öneriler

Çalışan sağlığı hizmetlerinin bütünüyle sağlık kuruluşlarında verilmesinin sağlanması ve çalışan sağlığı hizmeti sunulan sağlık kuruluşlarının diğer sağlık kuruluşlarıyla aynı fizik koşullara ve tıbbi kapasitelere kavuşması için

Çalışan sağlığı hizmeti sunan tüm hizmet birimleri *(büyük ölçekli işyerleri içinde açılacaklar dahil)* **her yönüyle sağlık hizmetleri temel kanunu** (yani Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik, Aile Hekimliği Yönetmeliği, Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği vb) **kapsamına alınmalıdır**

Çalışanın çalışan nüfusu etkileyen tüm hastalıklara (meslek hastalıkları, işle ilgili hastalıklar, çalışan nüfusu etkileyen hastalıklar) **karşı birinci basamak sağlık hizmetini entegre bir biçimde alabilmesi için**

Çalışan sağlığı hizmeti sunan sağlık kuruluşları aile hekimliği hizmeti sunan kuruluşların araç-gereç, ekipman ve insan gücü olarak bir diğerine entegrasyonu sağlanmalıdır.

Gerekli eğitimleri almış aile hekimi (Azami 2 yıl asgari 1 yıllık) **ya da İşyeri Hekimliği/Meslek Hekimliği Uzmanı** (4 yıllık) **bulunan tüm sağlık kuruluşlarında (ASM'ler dahil) çalışan sağlığı hizmeti verilebilmeli, çalışan sağlığı hizmeti vermek üzere kurulmuş sağlık kuruluşlarının ise gerekli çalışan sağlığı eğitimini almış aile hekimlerini istihdam etmesi sağlanmalıdır.**

Çalışan sağlığı hizmetlerinin bu hizmetin gerektirdiği kapsam ve içerikte verilebilmesi için bu hizmetler kendi içinde tıbbi algoritmalara göre basamaklandırılmalı* ve

Başta OSB'ler ve sanayi bölgeleri olmak üzere çalışan sağlığı hizmeti vermek üzere özelleşmiş tıp merkezlerinin kurulması teşvik edilmeli, bu merkezlerin İşyeri Hekimliği/Meslek Hekimliği Uzmanı bir hekimin tıbbi sorumluluğunda çalışması sağlanmalıdır. Gerekli tıbbi standartları ve kuruluş şartları Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Yönetmeliği ekinde tanımlanmalıdır.

**Örneğin mesleki astımı olan bir çalışanın kimyasal buharları içeren bir işte çalışmamasına ya da bel fıtığı tanısı almış bir çalışanın elle kaldırma işi yapmaması gerektiğine bu konuda eğitim (azami 2 yıllık) almış bir aile hekimi karar verebilir iken örneğin nispeten masum konsantrasyonlarda non-allerjen toz ya da buhar içeren bir ortamda ya da daha basit KIS stresleri içeren bir işte çalışıp çalışamayacağına uzman hekimin karar vermesi vb*

Çalışanın, hizmet verilen kuruluşa kolaylıkla ulaşabilmesi için

Çalışan işçi sağlığı hizmeti alacağı kuruluşa çalışma saatleri içerisinde kolaylıkla ulaşabileceği standartlar (iş yerine en fazla 2 km veya 2 durak vb) **getirilmeli, çalışan ayaktan teşhis-tedavi kapsamındaki tüm hizmetler ertesinde kısa sürede iş yerine dönebilmelidir** (çalışanın gidiş gelişi ve muayenesi çalışmadan sayılmalıdır)

Çalışanın hekim seçebilmesi için

İş yerine ulaşılabilir mesafede birden fazla merkez var ise çalışan bunlar arasında seçim yapma hakkına sahip olmalıdır

Çalışanların iş kaynaklı hastalıklarının teşhis ve tedavisinde çağdaş bilimsel standartlarda ve bütünlüklü şekilde hizmet alabilmeleri için

Çalışanın iş kaynaklı hastalık ve yaralanma riskleri *(ilgili yasalara uygun şekilde ve iş yerinin mahremiyetini ihlal etmeden)* **çalışanın ve hekimlerinin kolayca ulaşabileceği şekilde elektronik sağlık kayıtlarının bir parçası haline getirilmelidir.**

Çalışan sağlığı hizmeti sunan sağlık kuruluşları ve hekimlerin mesleki bağımsızlığı için

Çalışan sağlığı hizmeti vermek üzere kurulmuş sağlık kuruluşlarında verilen hizmetin finansmanı genel bütçeden *(en kötü koşulda bu günkü aile hekimliği sisteminin finansmanı vb)* **karşılanmalıdır. Bunun için gereken kaynak iş yerlerinin içerdikleri tehlikelere göre yapılandırılmış bir prim sistemi ile işverenlerden tahsil edilmelidir.**

Çalışanların iş kaynaklı hastalıklarının teşhis ve tedavisi için yataklı sağlık kuruluşlarından yeterli hizmet alabilmesi için

-Belli kapasitelere sahip* tüm yataklı sağlık kuruluşlarına İşyeri Hekimliği / Meslek Hekimliği Uzmanı istihdam etme ve belli oranda bir yatağı bu uzmanlık alanına ayırma zorunluluğu
-Buralara ayrıca mesleki rehabilitasyon bölümleri oluşturma zorunluluğu getirilmelidir.

**Örneğin hastanelerde her 200' yatak için 1 İşyeri Hekimliği / Meslek Hekimliği Uzmanı istihdam etme ve her 200 yataktan en az 2'sini İşyeri Hekimliği / Meslek Hekimliği kliniğine ayırması zorunludur vb.*

Çalışanların iş kaynaklı hastalıklarının teşhis ve tedavisi için ayaktan ve yataklı sağlık kuruluşlarında yeterli hizmeti alabilmesi, ülkemiz sağlık ortamının bu alandaki çağdaş bilimsel standartları yakalayabilmesi için

İşyeri Hekimliği / Meslek Hekimliği Uzmanlığı en az 4 yıllık temel uzmanlık alanı olarak (tıp fakültelerinde anabilim dalları olarak) oluşturulmalı, çalışan sağlığı alanında özelleşmiş tıp merkezleri ile yataklı sağlık kuruluşlarındaki çalışan sağlığı hizmetleri ile aile sağlığı merkezlerindeki uzmanlaşmış çalışan sağlığı hizmetleri bu uzmanlar tarafından verilmelidir.

Çalışanların iş kaynaklı hastalıklarının teşhis ve tedavisinde çağdaş bilimsel standartlarda ve bütünlüklü şekilde hizmet alabilmeleri için

Çalışanın sağlığı ile ilgili tüm toplumsal yapıların (işçi işveren kuruluşları, üniversiteler, SGK, meslek örgütleri) adil şekilde temsil edilecekleri ulusal ve sektörel, özerk kurul ve kurumlar oluşturulmalı, yenilerinin oluşumu teşvik edilmelidir.

Çalışanların iş kaynaklı hastalıklarının teşhis ve tedavisinde çağdaş bilimsel standartlarda hizmet alabilmeleri için

Meslek hastalıkları teşhis ve tanınma ölçütleri başta olmak üzere iş ve hastalık ilişkisine dair tüm bağlayıcı düzenlemeler Sağlık Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kurullar (üniversiteler, çalışma bakanlığı, özerk kurullar/kurumlar) ile iş birliği içerisinde oluşturulmalıdır